

Araştırma Makalesi / Research Article

Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Yok Hükmünde Sayılmasını Gerektiren Haller

Grounds For The General Assembly Resolutions Of Joint Stock Companies To Be Considered Null And Void

Mehmet TOPRAK *

Öz:

Bu çalışma, Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) anonim ortaklık genel kurullarına ilişkin düzenlemelerindeki boşluklardan hareketle, genel kurul kararlarının yokluğu ve karar unsurlarının belirlenmesi sorununu ele almaktadır. Anonim ortaklık genel kurulu, ortaklık iradesinin belirli konularla sınırlı olmak üzere açıklandığı bağımsız bir karar organıdır. Bu bağlamda bir genel kurul kararının hukuken var sayılabilmesi için birtakım kurucu unsurların varlığı zorunludur. Pay sahibi sıfatı taşımayan veya usule uygun şekilde temsil edilmeyen kişilerin katılımıyla yapılan toplantıların, genel kurul kararı niteliği taşıyamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca, toplantı ve karar nisaplarının sağlanmaması veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcisinin katılımı gibi usul kurallarına aykırılıklar, toplantının yok hükmünde sayılmasına neden olabilir. Genel kurul kararının varlığı, yönetim kuruluna yapma veya yapmama yönünde bir görev yüklemesiyle mümkündür. Bu bağlamda, yalnızca temenni mahiyetindeki ifadeler veya toplantı başkanı tarafından yapılan usul işlemleri karar niteliğinde kabul edilemez. Sonuç olarak, yok hükmündeki kararlar için iptal davası açılmasına gerek bulunmayıp, her zaman ileri sürülebilecek yokluk tespiti davası konusu olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Hukuki İşlemlerde Yokluk, Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Zorunlu Unsurları, Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Yok Hükmünde Sayılması*

* İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Doktora Öğrencisi, (Tez aşamasında), Avukat, İstanbul 1 Numaralı Barosu, (mtoprak@stu.aydin.edu.tr) ORCID: 0009-0002-9042-0641

Abstract:

This study addresses the legal ambiguity in the Turkish Commercial Code (TCC) concerning the absence of provisions on the essential elements and legal inexistence of general assembly resolutions in joint-stock companies. The general assembly is an independent decision-making body through which the corporate will is expressed within limited subject matters. For a general assembly resolution to be considered legally valid, certain constitutive elements must be fulfilled. Meetings held without the participation of shareholders or their duly authorized representatives cannot result in valid resolutions. Furthermore, procedural defects such as the lack of quorum or failure to ensure the attendance of the Ministry of Trade representative, where required, may render a meeting legally non-existent. A general assembly resolution must be capable of imposing a duty on the board of directors, either to act or refrain from acting. Therefore, expressions of wishes, procedural actions by the meeting chair, or decisions interfering with third-party rights without legal basis do not constitute valid resolutions. In conclusion, resolutions deemed legally non-existent are not subject to annulment lawsuits but may instead be challenged at any time through an action for the determination of nullity.

Keywords: *Nullity in Legal Transactions, Mandatory Elements of General Assembly Resolutions of Joint Stock Companies, Non-existence of General Assembly Resolutions of Joint Stock Companies*

Giriş

Hukuki işlem, hukuk düzeni tarafından, hukuki bir sonuç doğurma yeteneği atfedilen irade beyanı olarak tanımlanmaktadır¹. Anonim ortaklık genel kurul kararları, genel kurul sıfatıyla toplanan pay sahiplerince alınmış kararlar olup ortaklığın hukuki sonuç doğurma yeteneğine sahip irade açıklaması niteliği taşıdıkları ölçüde, hukuki işlem olarak kabul edilirler. Genel kurul kararlarının, ortaklığın hukuki sonuç doğurma yeteneğine sahip irade açıklaması niteliğinden yoksun olması halinde ise hukuki işlemlerin tabi olduğu, yokluk halinden söz edilir.

Tam da bu noktada, genel kurul sıfatıyla toplanan pay sahiplerince alınmış karar niteliğinden yoksun bulunma halinin tespitine yönelik, soyut ve genel geçer bir ölçüte ulaşmanın mümkün olup olmadığı sorusu ile karşılaşılmaktadır. Bu çalışmada, öncelikle hukuki işlemin yokluğu kavramı tanımlanmış,

¹ İhsan ERDOĞAN, Hukuka Giriş, 5. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 105.

ardından anonim ortaklık kararlarının hukuki işleminin unsurları itibariyle yoklukla malul sayılmasına ilişkin, soyut ve genel geçer ölçütlere ulaşılmaya çalışılmıştır.

I. Hukuki İşlemlerde Yokluk

A. Hukuki İşlem Kavramı

Kişinin iradesini dış aleme yansıtması suretiyle açığa çıkmasını sağlayan davranışlara, irade açıklaması adı verilir². İrade, hukuk süjesinin iç dünyasında var olduğu varsayılan, duygu ve düşünce açıklamalarının kaynağı olarak tanımlanabilir³. İrade açıklamaları:

- Belirli bir hukuki sonucu hedefleyen hukuki işlemler,
  - Failin arzusundan bağımsız olarak hukuk düzeninin kendiliğinden sonuç bağladığı (temerrüt ihtarı gibi) hukuki işlem benzeri fiiller,
  - İradenin öncelikle fiili bir değişikliğe yöneldiği ve hukukun bu değişikliğe sonuç bağladığı (işleme/tağyir gibi) maddi fiiller,
- Olmak üzere üç kategoride karşımıza çıkmaktadır⁴.

Hukuki işlemleri, bireylerin hukuken gerçekleşmesini arzuladıkları sonuca ulaşmak için, irade açıklamasında bulunmaları ve işbu beyana hukuk düzeni tarafından sonuç bağlanması olarak tanımlamak mümkündür⁵. Hukuki işlemler, kişilerin birbirleri ile doğrudan doğruya ilişki kurmalarını ve bu sayede işlemi gerçekleştirenlerin elde etmeyi arzu ettikleri belirli bir amacın gerçekleşmesini sağlamaktadır⁶. Ancak sonuç doğurmaya yönelmiş irade beyanının varlığı tek başına yeterli olmayıp, tıpkı bir kimsenin tek taraflı bağışlama vaaadinin karşı tarafça kabul edilmedikçe geçerli sayılmaması halinde olduğu gibi, hukuk düzeni tarafından, işbu irade beyanı ile o hukuki sonucun doğmasını kabul edilmiş olması gerekir⁷.

B. Yokluk Kavramı

Hukuk sistemi tarafından kendisine bir sonuç bağlanan⁸ hallere (doğum, ölüm, reşit olma, zamanaşımı gibi) hukuki olay ve eğer hukukî bir sonuç

² Osman Gökhan ANTALYA ve Murat TOPUZ, Marmara Hukuk Yorumu Medeni Hukuk Cilt: I (Giriş – Temel Kavramlar – Başlangıç Hükümleri), 5. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 159.

³ Ferhat CANBOLAT, "Hukuki İşlemlerde "Amaç"." Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20.1 (2012): 61-77.

⁴ Şaban KAYIHAN, Hukukun Temel Kavramları, 12. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 333.

⁵ Nami BARLAS, "Hukukî İşlem", Tübitak Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Ed. Mehmet Ali Yekta, Tübitak Bilim Yayınları, 2021. (https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/hukuki_islem, Erişim tarihi: 28/09/2025)

⁶ CANBOLAT: s.64

⁷ Haluk Nami NOMER, Borçlar Hukuku Genel Hükümler El Kitabı, 4. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2023, s. 11.

⁸ Kemal OĞUZMAN ve Nami BARLAS, Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kaynaklar, 27. Bası, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, 2021, s. 163.

doğurmuyor yani dağda gezintiye çıkan kimsenin bir çığ olayını uzaktan görmesi gibi hukuk sistemi anlamında hiçbir hukukî sonuç doğurmuyorsa hukuk dışı olaydan söz edilir⁹. Sözelimi, yasada sınırlı sayıda sayılan ticaret şirket tiplerinden hiç birine uygun olmayan bir şirket tüzüğü hazırlanması halinde, yasanın kendisine sonuç bağladığı bir hukuki işlemin varlığından söz edilemez¹⁰. Hukuken sonuç doğuran olayın, kişinin zihninin herhangi bir şeye dair kavrayışı ve kuşatışının dışı vurumu anlamına gelen tasavvur açıklamaları¹¹, his açıklamaları ve irade açıklamaları sonucu gerçekleşmesi halinde ise hukuki fiilden söz ederiz¹². Burada fiil terimi ile kastedilen, insanın kendi arzusu ile yani iradi olarak bedenini hareket ettirmesidir¹³.

Borcun ikrarı, alacağın temlikinin borçluya ihbarı, makbuz verilmesi hallerinde olduğu gibi bir olayın, bilginin ya da talimatın varlığının açıklanması halinde tasavvur açıklaması; Boşanmada eşin affı, murisin mirasçısını affı, nişanın atılması hallerinde olduğu gibi bir duygunun açıklanmasına hukuken sonuç bağlanması halinde ise his açıklamasından söz ederiz¹⁴. Bir hukuki işlemin hukuken varlık kazanabilmesi (kurulabilmesi); hukuki sonuç doğurmaya yönelik en az bir, sözleşmelerde ise karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarının mevcudiyetini zorunlu kılmaktadır¹⁵. Hukuki işlemin kurucu unsurlarındaki eksiklik, söz konusu işlemin hukuk aleminde varlık kazanamaması anlamına gelen yokluk yaptırımına tâbi kılınması sonucunu doğurur¹⁶. Bu bağlamda sözelimi bir sözleşmenin kurucu unsurlarını teşkil eden karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarının yokluğu, söz konusu akdin hukuken varlık kazanamaması ve yok hükmünde sayılma müeyyidesine tabi tutulması sonucunu doğurur¹⁷. Geçerli bir hukuki işlemin kanunen aranan kurucu unsurlarından en az birinin eksikliği halinde ortaya çıkan ve işlemin hukuk aleminde hiç doğmamış sayılarak herhangi bir hak veya

⁹ Turhan ESENER, Akitlerin Kuruluşu ve Geçerliliği, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1969, s.6

¹⁰ Ertuğrul UZUN, Hukukun Göstergibilimsel Analizi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Eskişehir, 2006, s. 81.

¹¹ Ferruh ÖZPİLAVCI, "Tasavvur", Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, TÜBİTAK Bilim Yayınları, Ed. Mehmet Ali YEKTA, 2021. (<https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/tasavvur>, Erişim tarihi: 28/09/2025)

¹² ESENER: s.6-7

¹³ Haluk Nami NOMER, Medeni Hukuka Giriş Bölüm 1, 6. Bası, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021, s. 111.

¹⁴ ESENER: s.6-7

¹⁵ Şerafettin EKİCİ, "Hukuki İşlem Teorisi Bağlamında Yapay Zeka Tarafından Gerçekleştirilen İşlemlerde İradenin İsnadı", İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 10.2(2025): 1283-1319., s.1289

¹⁶ Seda BAŞ, "Bir Hukuki İşlemden Birden Çok Geçersizlik Nedeninin Bulunması ve Sonuçları", Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 10.2(2022): 585-602., s.586

¹⁷ Gamze KABAĞAÇ, Kısmi Kesin Hükümsüzlük, 1. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025, s. 29.

yükümlülük doğurmadığı yokluk, hukuki işlemlerin tabii bulunduğu en ağır yaptırımdır¹⁸.

C. İrade Açıklamasının Zorunlu Unsurları

İrade açıklaması, irade beyanına oranla daha geniş bir kavramdır¹⁹. Satış sözleşmesine konu şeyin mülkiyetinin devredilebilmesi için satıcının satma ve alıcının alma iradelerinin yazılı veya sözlü bir beyan ile açıklanması gerekir²⁰. İşbu açıklama, işçinin iş yerini terk etmesi²¹ suretiyle akdin eylemli feshi halinde olduğu gibi iradeyi açıkça ortaya koyan²² bir davranışta bulunulması yolu ile de gerçekleştirilebilir.

İradenin açıklanmasından ne anlaşılması gerektiği hususu tartışmalıdır. Sözelimi OĞUZMAN, bir kimsenin belirli bir malını mirasçılardan birine vasiyet etmek arzusunu, usulünce yazıp imzaladığı el yazılı vasiyetnamesini, kimseye haber vermeksizin gizli bir kasada saklaması halinin, vasiyetnamenin geçerliliğine etki etmeyeceğinden hareketle, irade beyanının muhataba ulaşmasının zorunlu olmadığını öne sürmektedir²³. Ancak her açıklamanın, bir muhataba ulaşması için yapılması gerekmekte olup gizli kalmış ve hiçbir zaman muhatabına ulaşmamış bir beyan, hukuki hayatı etkilemeyeceğine²⁴ göre, bir irade açıklamasından da söz edilemeyeceği açıktır.

Hukuk düzeninin çizdiği sınırlar dahilinde hukuki bir sonuç doğurmaya matuf irade beyanından söz edilebilmesi için iç iradenin (animus) ve işbu iradenin dış dünyaya aksettirilmesi (corpus) bir arada bulunması gerekir²⁵. Aşağıda Şekil 1’ de görülen ve *“iki veya daha fazla organizma veya mekanizmaların birbirini karşılıklı etkilemelerinde bulunan her türlü işlem ve süreçleri”*²⁶ ifade eden genel bildirişim²⁷ modelinde açıklandığı üzere iletim sürecindeki unsurlardan herhangi birinin yokluğu mesajın bir sonuç doğur-

¹⁸ Haluk Hadi SÜMER, Hukuka Giriş Kavramlar & Kurumlar, 7. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 48.

¹⁹ CANBOLAT: s.61

²⁰ M. Turgut ÖZ, “İrade Beyanı”, Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, TÜBİTAK Bilim Yayınları, Ed. Mehmet Ali YEKTA, 2021. (https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/irade_beyani, Erişim tarihi: 28/09/2025)

²¹ Ali GÜZEL, “İş Sözleşmesinin Eylemli Feshi ve Uygulama Sorunları”, Çalışma ve Toplum, 5.75 (2022): 2485-2507.

²² Mehmet Nusret BEDÜK, “İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Feshi ve Feshin Hukuki Sonuçları”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 27.3 (2019): 679-726.

²³ OĞUZMAN: s.170

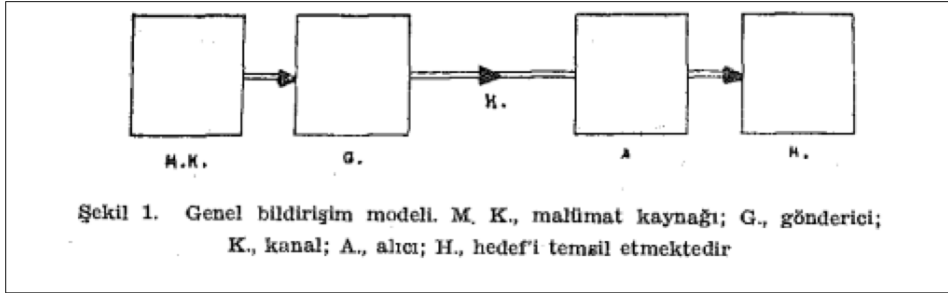
²⁴ Aydın AYBAY, Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları, 1974, s. 15.

²⁵ KAYIHAN: s. 333.

²⁶ Doğan CÜCELOĞLU, “Bildirişim Sistemi, Malümat Teorisi ve Markov Modeli”, Psikoloji Çalışmaları, 7 (1969): 65-81.

²⁷ Emel HUBER, “Bildirişim Edincinin Dil Edincine Etkisi”, Dil Dergisi, 135(2007) 7-20,s.11; Cafer ŞEN, “Dilbilim Okulları”, Türk Dili, CIX.767-768(2015): 94-114.

mamasına yol açacaktır²⁸.

Şekil 1: Genel Bildirişim Modeli

Kişinin “*hukuki sonuç doğurmaya yönelik arzusu*” olarak nitelendirebileceğimiz²⁹ iradesinin, “malumat kaynağı”; kendisi veya bir başkası adına irade açıklamasında bulunan kimsenin “gönderici”; irade açıklamasının karşı tarafa iletilmesi için kullanılan davranış, sözlü veya yazılı iletişim yöntemlerinin “kanal”; irade açıklamasının hedefine ulaşmadan önce ulaştırılması ve kaydedilmesi gereken unsura “alıcı”; mesajın alıcıdan geçerek irade sahibinin hukuki sonuç doğurma amacının anlaşılması aşamasını ise “hedef” olarak kabul edelim. İşbu halde sayılan aşamalardan herhangi birinin tamamlanmaması halinde, irade beyanı unsurunun yokluğu söz konusu olacaktır.

D. İrade Açıklamasının Şekil Şartları

Dürüstlük kuralı gereği tereddüde mahal vermeyecek nitelikte olmak kaydıyla, Türk Borçlar Kanunu’nun 1/2. maddesi uyarınca, hukuki sonuç doğurma kabiliyeti açısından açık ve örtülü irade beyanı arasında herhangi bir fark bulunmakta olup hukuki işlemler, duruma göre susma, kafa sallama yahut bir malın bedelini ödeyerek teslim alma gibi fiili davranışlar yoluyla da vücut bulabilmektedir³⁰.

Sözleşmelerin şekli başlığını taşıyan TBK’nin 12./1 Maddesi uyarınca, sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe, hiçbir şekle bağlı değildir. İşbu halde yasada ütü satışı için özel bir şekil şartı öngörülmediğinden, satın alma arzusunun nasıl ve kime iletildiği değil muhatap tarafından anlaşılması önem taşır. Nitekim hukuki işlem türlerinde sözleşmeler açısın-

²⁸ CÜCELOĞLU: s.66

²⁹ ERLÜLE ve HELVACI: s.43

³⁰ Yılmaz ÇAĞLAYAN, Açıklamalı - İçtihatlı Türk Borçlar Kanunu Şerhi, 1. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 50.

dan, tarafların karşılıklı irade beyanları arasındaki uygunluk, ya da uyuşma sözleşmenin kurucu unsurlarındandır³¹.

İrade açıklamasının muhatabına iletilmesinde yasanın bir şekil şartı öngörmesi sözelimi bir el yazılı vasiyetnamenin tanzimi esnasında, TMK Madde 538. Maddesinde öngörülen açık tarih dahil tümü ile vasiyetçinin el yazısı ile yazılıp imza edilmesi şekil şartlarına uygun surette yapılmaması halinde işlemin yokluğundan değil hükümsüzlüğünden söz edilecektir. Zira şekil irade beyanlarının iletilmesinde kullanılan bir araç³² (bildirişim şemasındaki adıyla iletim kanalı) olup işlemin kurucu unsuru değildir. Nitekim TMK Madde 557’de, şekle aykırılığın yaptırımının yokluk değil, tasarrufun iptalinin istenebilmesi, olduğu hususu açıkça gösterilmiştir. Ancak somut olayın özelliklerinden, vasiyetçinin hakiki arzusunun bir mal vasiyet etmek olmadığı, bu nedenle yani kasten imza atmaktan imtina ettiği söylenebiliyorsa³³ bu durumda işlemin hükümsüzlüğü değil yokluğu hali söz konusu olacaktır. Zira işbu halde vasiyetçinin vasiyetname düzenleme iradesi şüphelidir³⁴.

Resmi şekle tabi sözleşmeler açısından önem taşıyan husus resmi memurun varlık sebebidir. Sözelimi noterde düzenleme şeklinde akdolunan araç satışı sözleşmesi açısından resmi memurun varlığı, tarafların araç mülkiyetinin devrine ilişkin olarak esaslı unsurlara³⁵ ilişkin iradelerinin uyuşmasıyla tamam olan sözleşmeyi kaydetmekten ibaret bulunmakla, resmi şekle uyulmamasının yaptırımı yokluk değil hükümsüzlüktür³⁶.

³¹ Köksal KOCAAĞA, “Sözleşmenin Kurulabilmesi İçin Tarafların İrade Beyanları Arasındaki Uygunluğun Kapsamında Yer Alması Gereken Noktalar”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 79 (2008):73-102.

³² Sinem CAMCI, Muzaffer ŞEKER, “Sözleşmeye Katılma Anlaşmasında Şekil ve Şekle Aykırılığın Yaptırımı”. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20.41 (2021): 783-806.

³³ Doruk GÖNEN, El Yazılı Vasiyetname, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2007, s. 24.

³⁴ Safa KOÇOĞLU, “Vasiyet Tasarrufunun Hükümsüzlüğü”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013, s. 38.

³⁵ Yargıtay Hukuk Genel Kurulu T.29.05.2002, E. 2002/2441, K. 2002/433: “ Bilindiği gibi bir hukuki işlemin konusu (içeriği) itibarıyla olduğu gibi meydana gelişi bakımından emredici hukuk kurallarına aykırı olabilir, işlemin meydana gelişine ilişkin olan emredici hukuk kuralları hukuki işlemin unsurlarını oluşturan onun mevcudiyeti şartlarını belirleyen şekli nitelikli hükümlerdir ve bu özellikleri itibarıyla konuya (içeriğe) ilişkin olan maddi nitelikteki hükümlerden ayrılırlar. Şekli nitelikteki emredici hukuk kurallarına aykırılık halinde kurucu unsurlarını, örneğin irade beyanının, icap kabulün bulunmaması halinde hukuki işlem şeklen dahi meydana gelmemektedir; İsviçre Alman ve Türk Hukukunda hukuki işlemin şekli unsurlarını tespit eden emredici hukuk kurallarına aykırılık sebebiyle hukuki işlemin mevcudiyet kazanmaması halinde hukuki işlemin yokluğundan söz edilir...”(Legalbank). (Kaynak: Alperen ÖZTÜRK, "Anonim Şirketlerde Geçersiz Yönetim Kurulu Kararına Dayanılarak Toplanan Genel Kurulun Durumu", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 29.1(2023): 876-896., s.880)

³⁶ Trabzon Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi, T. 27.12.2021, E. 2021/1447, K. 2021/1891 (Lexpera, Erişim Tarihi:19/09/2025)

Hal böyle iken TMK Madde 142 uyarınca, evlenme sözleşmesinin kuruluşu sırasında, her iki tarafın evlenme arzusu kendileri tarafından değil, evlendirme memuru tarafından açıklanır ve her iki tarafın kendilerine resmi memur tarafından ayrı ayrı yöneltilen öneriyi kabul veya red açıklamaları da yine evlendirme memuruna³⁷ yöneltilerek onun tarafından resmi sicile kaydedilmesi gerekmektedir, irade açıklamasına eklenmesi gerekli kurucu unsur³⁸ niteliği taşıyan evlendirme memuru tarafından icra olunacak merasime uyulmaksızın yapılmış hukuksal işlem veya sözleşme kurulmamış olur³⁹.

II. Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Yokluğu

A. Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Zorunlu Unsurları

1. Genel Olarak

Genel kurul kararları anonim ortaklık tüzel kişiliğinin irade beyanı niteliği taşıdığından, bir hukuki işlem niteliği taşıdığından kabul edilmesi gerekir⁴⁰. Anonim ortaklık genel kurul kararlarının yok hükmünde olmasından kasıt, genel kurul kararlarının, ortaklığın hukuki sonuç doğurma yeteneğine sahip irade açıklaması yani bir hukuki işlem niteliğinde sayılabilmesi için aranan unsurlardan yoksun olması demektir. Söz konusu unsurların yokluğu genel kurul kararının meydana geliş şekline ilişkin olup genel kurul kararlarının içeriği ile ilgisi bulunmamaktadır⁴¹. Bu noktada genel kurul kararının unsurlarının neler olduğu sorusunun cevaplandırılması gerekmektedir.

Anonim ortaklık genel kurulları, ortaklık iradesinin (belirli konularla sınırlı olarak) açıklandığı, bağımsız bir karar organıdır. Genel kurul kararları, ortaklığın hukuki sonuç doğurma yeteneğine sahip irade açıklamalarıdır. Ortaklığın iradesi, paydaşlarca değil bizatihi şirketin bir iç organı sıfatını taşıyan ortaklık genel kurulu tarafından açıklanmaktadır. Ortaklık adına genel kurulca açıklanan iradeye bir hukuki sonuç bağlanmış ise hukuki işlem niteliği taşıyan bir ortaklık genel kurulu kararının varlığından söz edilir.

³⁷ Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, E.2003/3387, K. 2003/4492: "...Türk Medeni Kanunu'nun 141. maddesi uyarınca evlenme töreninin evlendirme memurunun ve ayırt etme gücüne sahip ergin iki tanığın önünde açık olarak yapılması yine eşlerin yetkili evlendirme memuru önünde evlenme iradelerini açıklamaları gerekir. Taraflar arasında bu şekilde bir evlenme akdi bulunmadığından evlenme yok hükmündedir. Evliliğin yokluğunun tespitine karar verilmesi gerekirken boşanmaya karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir..." (Kaynak: Yılmaz ÇAĞLAYAN, *Açıklamalı – İçtihatlı Türk Medeni Kanunu Şerhi*, 1. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 235.)

³⁸ Şebnem AKİPEK, Tamamlayıcı Olgunun Hukuki İşleme Etkisi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 44.1 (1995): 269-291.

³⁹ Yalçın KAVAK, Medeni Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2. Baskı, 2019, s. 23

⁴⁰ Rıdvan ALKAN, TTK Bağlamında Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının İptali, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2021, s.41

⁴¹ Ertan DEMİRKAPI, Denetçinin Seçimine İlişkin Genel Kurul Kararlarının Geçersizliği, İstanbul: Aristo Yayınevi, 2022, s.10

İşbu halde ortaklık genel kurul kararı işleminin, MOROĞLU'nun⁴² ifadesi ile "Genel Kurul ve Karar" unsurlarından oluştuğu sonucuna varılmaktadır. Buna göre, anonim ortaklık genel kurul kararının kurucu unsurları, karar merciinin genel kurul niteliğini haiz olması ve söz konusu kararın bizzat bu kurulu oluşturan pay sahipleri tarafından alınmış olmasıdır⁴³.

2. Genel Kurul Unsuru

a. Genel Kurul Kavramı

Tüzel kişiler, karar almaya ve temsile yetkili organları vasıtasıyla iradelerini oluşturmak suretiyle hak kazanır ve borç altına girerler⁴⁴. Anonim ortaklık tüzel kişiliği iradesini, organları aracılığı ile oluşturur ve açıklar⁴⁵. TTK sisteminde anonim şirket tüzel kişiliğinin borçlanma ve haklara sahip olmasını sağlayan zorunlu organları genel kurul ve yönetim kuruludur⁴⁶.

TTK.374. maddesinin uyarınca, yönetim kurulu, kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir. Anılı düzenlemeden, yönetim kurulunun ortaklığın devamlı ve zorunlu kurul organı ve de dar anlamda gerçek yönetim" organı olduğu sonucu çıkarılmaktadır⁴⁷. Öğretide, Yasanın işbu düzenlemesinden yola çıkılarak, yönetim kurulu ve genel kurulunun eşit iki organ olduğu, genel kurula tanınanlar dışında bütün yetkilerin yönetim kuruluna ait bulunduğu öne sürülmektedir⁴⁸. TTK'nin 407/1. Maddesi incelendiğinde, genel kurul kavramının, pay sahiplerinin şirket işlerine ilişkin hakları üzerinden açıklanmaya çalışıldığı görülmektedir. Anılı düzenlemede, genel kurulda kullanılabilecek haklar ifadesinden ne anlaşılması gerektiği hususu açık olmadığından, mevzuata serpiştirilmiş hükümlerden ya da işin niteliğinden yola çıkılarak tespit edil-

⁴² Erdoğan MOROĞLU, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020, s.77

⁴³ Aytekin ÇELİK, Ticaret Hukuku, 13. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023, s. 239.

⁴⁴ Gökhan GÜNCAN, "Türk Şirketler Hukukunda Ultra Vires İlkesinin Dünü ve Bugünü", Pearson Journal, 6.15(2021): 520-540., s.524

⁴⁵ İsmail Cem SOYKAN, Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, s.2

⁴⁶ Nihan PALTA, "Türk Ve İsviçre Anonim Şirketler Hukukunda Organ Kavramı", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 12.1 (2022): 357-391.

⁴⁷ İbrahim KAPLAN, "6102 Sayılı YTK Hükümlerine Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri ve Diğer Üst Yöneticilerin, Şirkete, Ortaklara ve Şirket Alacaklılarına Karşı Hukuki Sorumluluğu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 65.4(2016): 3493-3510.

⁴⁸ Bu görüşün ayrıntılı eleştirisi için: Harun KESKİN, "Anonim Şirket Genel Kurulu ile Yönetim Kurulu Arasındaki İlişkinin Tarihsel Süreçte Geçirdiği Değişim ve Organların Yetkilerine Genel Bir Bakış." Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 34.3 (2018): 241-271.

mesi yoluna gidilmesi gerekmektedir⁴⁹.

Anonim şirket genel kuruluna ilişkin çeşitli yazarlarca önerilmiş tanımlar incelendiğinde:

- TEKİNALP'in, ortaklık faaliyeti tüzel kişinin organları marifetiyle yürütüldüğü karar organı⁵⁰;
  - ALTAŞ'ın, kanunla sadece kendisine tanınmış konularda karar alan ortaklık organı⁵¹;
  - MOROĞLU'nun, genel kurul kararı kavramının bir unsuru⁵²;
  - PULAŞLI'nın, genel kurul kararı kavramının bir unsuru olarak değil de ortakların iradelerinin açıklandığı, bilgi alma ve diğer bazı ortaklık haklarının kullanıldığı bir kurul⁵³ ve dolayısıyla da ortaklığın karar ve irade organı⁵⁴;
  - ŞENER'in, kanunen veya gerektiğinde toplanan iç organ⁵⁵;
  - ÖZSUNGUR'un, hem karar mekanizması ve hem de ortaklığın varlığını dayandırdığı en önemli organı⁵⁶;
  - YILMAZ'ın, şirketin üçüncü kişilerle olan hukuki ilişkilerinin dış ilişkiler ve pay sahipleri ile organlar arasındaki ilişkilerin ise iç ilişkiler olduğundan, iç ilişkileri düzenlemede asıl yetkili organı⁵⁷;
- Şeklinde tanımlama yoluna gittikleri görülmektedir.

Yasa metninde, genel kurulun organ vasfına ilişkin bir tanım öngörülmemiş ise de gerek yasa gerekçesi ve gerekse öğretinin baskın görüşü, anonim ortaklık genel kurulunun, ortaklık iradesinin açıklandığı, bağımsız bir iç organı olduğu şeklindedir. TTK'nin 408. Maddesine göre, kanunda ve esas sözleşmede açıkça öngörülmüş bulunan hâllere ilişkin kararların münhasıran genel kurul tarafından alınması gerekmektedir. Madde gerekçesinde, genel kurulun kanundan ve kanun hükümleri çerçevesinde esas sözleşme-

⁴⁹ İsmail KIRCA, "Anonim Şirket Genel Kurul Toplantısı Çağrı Usûlüne Uyulmaması Toplantıya Katılmayan Pay Sahibinin Mülkiyet Hakkını İhlâl Eder Mi? -Farazî Bir Bireysel Başvuru Çerçevesinde İnceleme-" *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 37.4 (2021): 7-8.

⁵⁰ Ünal TEKİNALP, Reha POROY ve Ersin ÇAMOĞLU, *Ortaklıklar Hukuku- 1*, 15. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2021, s. 358

⁵¹ Soner ALTAŞ, "Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlük Halleri", *Mali Hukuk Dergisi*, 14.161 (2018): 1529-1544.

⁵² MOROĞLU: s.77

⁵³ Hasan PULAŞLI, "Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17.2 (2013): 885-898.

⁵⁴ Hasan PULAŞLI, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar 7*. Bası, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021, s.316

⁵⁵ O Oruç Hami ŞENER, *Ortaklıklar Hukuku*, 4. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019, s. 460.

⁵⁶ Fahri ÖZSUNGUR, "Ticaret Şirketlerinde Genel Kurul Yapılmamasının Hukuki ve Cezai Yaptırımları." *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Dergisi* 18.2 (2014): 119-138.

⁵⁷ Yunus YILMAZ, *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Geçersizliği, Yüksek Lisans Tezi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010, s. 1.

den kaynaklanan karar verme yetkisinin, yönetim kurulu tarafından yüklenilemeyeceği ve gerekse anonim şirketin organsal yetki sistemini kuran yapısına ve organlar arasındaki kanunî işlev dağılımına aykırı bir şekilde genişletilemeyeceği, hususlarının vurgulandığı görülmektedir. Anılı düzenleme ile genel kurul yetkilendirilmediği bir konuda karar alamayacak hale getirilerek, genel kurul ile yönetim kurulu arasındaki görev ve yetki sınırlaması belirgin bir hale getirilmiştir⁵⁸.

b. Genel Kurul Sıfatıyla Toplanma

i. Genel Olarak

Bir genel kurul kararının varlığından söz edilebilmesi için pay sahipleri ya da temsilcilerinin öncelikli koşul genel kurul sıfatıyla, fiziki veya elektronik ortamda toplanmaları gerekmektedir⁵⁹. Toplanmadan, elden dolaştırma yöntemiyle, karar alınması halinde karar alınmadığı halde alınmış gibi gösterilmesi hali yani genel kurul kararının yokluğu söz konusudur⁶⁰.

TTK'da, genel kurul sıfatıyla toplanmaktan ne anlaşılması gerektiği hususu açıklanmamış, bunun yerine çağrı, gündem, nisap, tek kişilik anonim şirket kararlarının yazılı olması gibi şekil şartlarına yer verilmiştir.

TTK 409. Maddesi ile Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin Genel Kurul Toplantılarına İlişkin Esaslar başlığını taşıyan 5. Maddesinde yer alan düzenlemeler uyarınca, bir toplantının genel kurul toplantısı olarak kabulü için katılanların, *şirket organlarının seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemlerini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakereler yapmak ve karar almak üzere toplandıklarını bilmeleri ya da bilmelerinin gerekmesi gerekli ve yeterlidir. Olağan veya olağanüstü toplantı niteliği taşıması, toplantının genel kurul sıfatını ortadan kaldırmaz. TTK 1527/1. Maddesinde işaret edildiği üzere, yukarıda sayılanlardan bir kısmının veya tamamının elektronik ortamda hazır bulunmaları da toplantıların genel kurul toplantısı niteliğini değiştirmeyecektir.*

⁵⁸ Ceren EYUBOĞLU, Halka Açık Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Toplantıları. On İki Levha Yayıncılık, 2019, s.14

⁵⁹ Ece Deniz GÜNAY, Anonim Ortaklık Genel Kurulunun Gündem Kapsamında Toplantıya Çağırılması ile Kurula Katılım ve Temsil Hakkı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, Mart 2024, s. 13.

⁶⁰ Ayşe SÜMER, Ticaret Hukuku Ders Kitabı, 4. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2023, s. 210.

Genel kurul kararının yokluğunun öne sürülebilmesi açısından, genel kurul toplantılarına ilişkin, yasanın öngördüğü, toplantı zamanı, toplantı yeri, çağrı usulü, gündem, hazır bulunanlar listesi, nisap, toplantı başkanlığının oluşturulması ve diğer şekli koşullara uyulmamış olması halleri, ancak toplantıya katılanların, hazır buldukları toplantının, olağan veya olağanüstü genel kurul toplantısı olduğunun bilinmediğinin veya bilinmesinin mümkün olmadığına açıkça ortaya konulması halinde önem taşıyacaktır. Yani usule ilişkin eksiklikler, yokluğa yol açmayan, kural ihlali niteliğinde olup toplantı başkanı tarafından tutanağa kaydedilerek oluşturduğu tespit edilen bir kararın yokluğundan söz edilemez⁶¹.

ii. Toplantı Daveti

Toplantı daveti, anonim ortaklığın pay sahiplerine ve/veya temsilcilerine yöneltilmiş, toplantı yeri, zamanı, gündemi ve katılma koşulları hakkında bilgi veren ilan ya da mektup şeklinde yazılı bir irade beyanıdır⁶². Pay sahipliğine bağlı kişisel hakların önemli bir kısmının yalnız genel kurulda kullanabilmesi nedeniyle pay sahiplerine, genel kurula bizzat veya bir temsilci vasıtasıyla katılma hakkı tanınmış ve de vazgeçilmez nitelikteki bu hakkı sınırlandıran veya kaldıran genel kurul kararları geçersiz sayılmıştır⁶³. Zira toplantı davetinin amacı, karara katılacak olanların, alınacak kararların alelade dilek ve temenni olmadığını, ortaklığın iradesini yansıtacağını bilmelerinin sağlanmasıdır. Bu nedenle de pay sahipleri ve temsilcilerine hiçbir çağrı yapılmaksızın kendiliğinden bir araya geldikleri⁶⁴ haller haricinde, ortaklığın iradesini oluşturan pay sahiplerine usulüne uygun davette bulunulmaksızın alınmış bir karar, ortaklık iradesini yansıtmayacağından, yok hükmünde sayılmalıdır⁶⁵. Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, pay sahibine hiç davet yapılmaması ve de pay sahibinin haberdar edilmediği için toplantıya katılmaması olup çağrıdaki usulsüzlükler yokluk değil iptal sebebidir⁶⁶.

iii. Toplantı ve Karar Nisabı

Toplantı ve karar nisabı oluşmayan hallerde, ortaklığın usulüne uygun şekilde oluşmuş iradesinden ve dolayısıyla hukuki işlem niteliği taşıyan bir irade

⁶¹ Haluk Nami NOMER, *Kişi Birliklerinde Genel Kurul Kararlarının Geçersizliğine İlişkin Temel Esaslar*, 1. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2008, s. 63.

⁶² GÜNAY: s. 13.

⁶³ KIRCA, s. 8

⁶⁴ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T. 05.12.2016, E. 2015/11792, K. 2016/9319 (Lexpera, Erişim Tarihi:19/09/2025)

⁶⁵ İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, T. 26.04.2023, E. 2023/672, K. 2023/679 (Lexpera, Erişim Tarihi:19/09/2025)

⁶⁶ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T. 05.12.2016, E. 2015/11792, K. 2016/9319 (Lexpera, Erişim Tarihi:19/09/2025)

beyanından söz edilmeyeceğinden genel kurul kararları yok hükmünde sayılır⁶⁷. Sözelimi Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin toplantı nisabına ilişkin bir kararında işaret edildiği üzere, esas sözleşmenin 6102 Sayılı TTK'na uyumlu hale getirilmesine dair genel kurul toplantısında, esas sözleşmenin, TTK'ya uyumlu hale getirilmesi dışındaki konulara ilişkin alınacak kararlar bakımından, toplantı yeter sayısının aranmaması kuralının geçerli sayılması mümkün değildir⁶⁸. Bu bağlamda genel kurulu toplantıya çağrı yetkisi olmayan kimselerce yapılan davet⁶⁹ üzerine gerçekleştirilen bir anma gününde⁷⁰, ortaklık pay sahiplerinin hazır bulunması durumunda (tüm ortakların hazır bulunduğu çağrısız genel kurullar hariç), genel kurul sıfatıyla hazır bulunduğunu bilme unsuru gerçekleşmiş sayılmayacağından, bir genel kurul kararından da söz edilemeyecektir.

TTK m. 407. Maddesinde sayılan kimseler dışında kalanlarca oluşturulan bir topluluk arasında alınan karar, kurucu irade unsurunun eksikliği yani kanunun emrettiği kurucu şekil şartlarından yoksun bir şekilde alınması nedeni ile hukuken yok hükmündedir⁷¹. Ancak genel kurul sıfatıyla toplantıya katılan pay sahibi sayısına ulaşılamaması⁷² ya da nisaba dahil edilen kimseler arasında toplantıya katılma yetkisinden yoksun pay sahipleri ya da temsilcilerinin de bulunması, toplantının yapılmamış sayılması sonucunu doğurmayacak olsa olsa iptal talebine konu edilebilecektir⁷³.

TTK'nin 407. Maddesi 2. Fıkrasında, açıkça varsa murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları şart koşulmuştur. TTK m. 370/2 hükmüne göre, kendilerine yetki devri yapılmış kimseler, yönetim kurulu üyesi ise murahhas üye, yönetim kurulu üyesi değilse murahhas müdür olarak nitelendirilmektedir⁷⁴. İşbu katılım şartının amacı⁷⁵:

⁶⁷ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T. 06.07.2000, E. 2000/3170, K. 2000/6471; İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi, 14. Hukuk Dairesi, E. 2022/691 K. 2025/1171 T. 3.7.2025.; İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi, 43. HD, E. 2025/732 K. 2025/935 T. 3.7.2025.; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi., E. 2020/8468 K. 2022/6135 T. 21.9.2022. (Lexpera Erişim T: 19/09/2025)

⁶⁸ Yargıtay 11 Hukuk Dairesi, T. 05.04.2016, E. 2015/8156, K. 2016/3641 (Kaynak: "Yargıtay Kararları", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Ed. Korkut Özkorkut, 32.1 (2016): 315-317)

⁶⁹ 11. HD, 16.03.2016, E. 2015/6390, K. 2016/2974. (Kaynak: "Yargıtay Kararları", 32.1 (2016): s. 316)

⁷⁰ ÇAMOĞLU: s. 594.

⁷¹ Muhammed SULU, Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019, s. 205.

⁷² Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T. 07.03.2019, E. 2017/2875, K. 2019/1904, (Lexpera, Erişim Tarihi.: 07/01/2023)

⁷³ Aynı yönde MOROĞLU: s.135; Karşı görüşte: İsmail KIRCA, Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 3. Bası, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, 2022, s. 8; ÇAMOĞLU: s. 595.

⁷⁴ Yavuz Selim GÜNAY, Anonim Şirketlerin Temsili, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018, s. 81.

⁷⁵ Şengül AL KILIÇ ve Nurdan ORBAY ORTAÇ, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Murahhasların Genel

*-Pay sahiplerinin yönetim ve denetime ilişkin sorularının cevaplanması;
-Yöneticilerin kendilerini savunabilmeleri ve yaptıkları işlem ve kararları açıklayabilmeleri;*

Olanığı sağlanmasından ibarettir. Bu nedenle ilk bakışta, bu kimselerin toplantıya katılmamalarının toplantının yapılmamış sayılması sonucunu doğurmayacağı, sonucuna varılmaktadır. Hal böyle iken genel kurulun, toplantıya davet edence açılması⁷⁶ ilkesi uyarınca, (toplantı daveti azlık veya tasfiye memuru tarafından yapılmadığı sürece), genel kurulun açılması görev ve yetkisi yönetim kuruluna aittir. Yine TTK'nin 415. Maddesi, yönetim kuruluna, toplantıya katılma hakkı bulunan pay sahiplerinin isimlerinin yer aldığı ve adına hazır bulunanlar listesi adı verilen bir liste tanzim ederek, kimlik ve yetki belgelerini kontrol etmek görevi yüklemiştir. Çağrısı yönetim kurulu veya diğer yetkililerce yapılan genel kurul toplantılarının, iç yönerge hükümleri doğrultusunda fiziki ve elektronik ortamda açılmasını müteakip yönetimin toplantı başkanlığınca üstlenilmesiyle birlikte; toplantının devamı, (bakanlık temsilcisi bulunması zorunlu hallerde bu temsilcinin, sair hallerde ise toplantı başkanının) mevzuat, esas sözleşme ve iç yönergeye uygunluk ile gerekli nisabın sağlandığını tespit etmesi şartına bağlanmıştır⁷⁷. Yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilmesi gereken açılış, toplantıda alınan kararların genel kurul kararı niteliği taşıyacağı ve doğrulabileceği sonuçlar hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlama işlevi üstlenmektedir. Bu bağlamda, eğer varsa Murahhas Üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin hazır bulunmamasının, toplantıda alınan kararların niteliği ve sonuçları hakkında bilgi sahibi olunabilmesine engel oluşturduğunun söylenebildiği hallerde, anılı toplantıda alınan kararların yok hükmünde sayılması gerekeceği açıktır.

iv. Bakanlık Temsilcisi

TTK'nin 407/3. Maddesi hükmü, TTK'nin 422/1. Maddesinde yer alan genel kurul tutanağının, bakanlık temsilcisi tarafından imzalanmaması halinde geçerli olamayacağı düzenlemesi ile okunduğunda, kurulmaları ve esas sözleşme değişiklikleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığı iznine tabi şirketlerin, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının temsilcisinin katılını sağlanmaksızın icra olunan toplantıların ortaklık genel kurul toplantısı olarak kabul edilemeyeceği açıktır.

Kurula Katılması", Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, 4.2 (2018): 211-238.

⁷⁶ İpek MACİT, "102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Anonim Şirketlerde Genel Kurul", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: İzmir Ekonomi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014, s. 23.

⁷⁷ Soner ALTAŞ, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi: Açıklamalı, Uygulamalı, Örnekli, 11. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025, s. 83.

3. Karar Unsuru

Karar unsuru, genel kurul kararı hukuki işleminin, ortaklık genel kurulu tarafından ortaklık iradesinin açıklanmasını ifade etmektedir. İşbu açıklamanın muhatabı, kararın tescil ve ilanı ile gereklerini yerine getirme görev ve yetkisi yüklenen yönetim kuruludur. Karar unsurunun varlığından söz edilebilmesi için, genel kurul toplantı tutanağına kaydedilen bir hususun, yönetim kuruluna yapma veya yapmama şeklinde eylem ve işlemlerde bulunma görev ve yetkileri yüklemesi gereklidir. Genel kurul toplantı tutanağına kaydedilmeyen bir kararın varlığından da söz edilemez. Genel kurul toplantısı sırasında tutanağına geçirilen, dilek ve temenniler, toplantı başkanı tarafından gerçekleştirilen usul işlemleri yahut genel kurul kararı niteliği taşımaz. Aynı şekilde bir iç organ olan genel kurulun, üçüncü kişilerle ilişkilere ilişkin alacağı kararlar da üçüncü kişilerin haklarına müdahale oluşturması nedeniyle hiçbir hüküm doğurmaz⁷⁸. Sözgelimi bir sözleşme akdedilmesi veya sözleşmenin iptaline ilişkin kararların, yönetim kuruluna yapma veya yapmama gibi bir görev yüklemesi söz konusu olmadığından, karar unsurunun bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

B. Yokluğun Tespiti Davası

Hukuk davaları⁷⁹:

- Davalının bir şeyi vermeye, yapmaya veya yapmamaya mahkûm edilmesinin hedeflendiği eda davası,
  - Bir hakkın veya hukuki ilişkinin mevcudiyetinin yahut yokluğunun belirlendiği tespit davası,
  - Yeni bir hukuki durumun yaratılması, mevcut durumun değiştirilmesi veya ortadan kaldırılması sonucunu doğuran inşai dava,
- Olmak üzere üç temel kategoride tasnif edilmektedir.

Genel kurul olarak nitelendirilmesi mümkün olmayan bir toplantıda alınan kararın şirket menfaati adına doğurabileceği büyük problemler nedeniyle iptal davası değil, kararının yok hükmünde olduğunun tespiti davası açılır⁸⁰. Yokluğun tespiti davası, ortaklık hasım gösterilerek, TTK m. 446'da öngörülen karara olumsuz oy verme ve karşı oyunu tutanağına geçirme gibi koşullar aranmaksızın, dava açmakta hukuki yararı⁸¹ bulunan tüm ilgililer tarafın-

⁷⁸ YILMAZ: s.56

⁷⁹ Halil KALABALIK ve Doğa E. DOĞANCI, Temel Hukuk Bilgisi, 14. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 251.

⁸⁰ SULLU: s.205

⁸¹ İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi, T.12.03.2020, E. 2020/15, K. 2020/316 K. (Lexpera, Erişim Tarihi.: 07/01/2023)

dan açılabilir⁸². Öğretide işbu zamanışıma veya hak düşürücü süreye tâbi bulunmayıp herkes tarafından ileri sürülebilin işbu davaya konu olgunun yargıç tarafından da re 'sen dikkate alınması gerektiği⁸³ kabul edilmektedir. Yokluğun tespiti talebi açısından, butlan yaptırımının ileri sürülebilmesi için, talebin dürüstlük kuralına aykırılık teşkil etmemesi koşulu da aranmamaktadır⁸⁴. Bazı Yargıtay kararlarında⁸⁵, yokluk ve butlanı gerektiren hususun öğrenilmesinden uzun süre sonra dava açılmasının, doğruluk ve güven (objektif iyiniyet) kurallarına aykırı nitelik taşımaması nedeniyle, dava açma hakkının düşüp düşmediği yönünden değerlendirme yapılması gerektiği hususuna işaret edildiği görülmektedir⁸⁶. Öğretide anılı Yargıtay görüşü, yok hükmünde olduğu için iptal davası açılması gerekmeyen bir genel kurul kararına, yokluğun tespiti anına kadar geçerli bir karar vasfı atfedildiği gerekçesi ile eleştirilmektedir⁸⁷. Kanımca, hâkimin önüne gelen bir davayı ele alabilmesinin öncelikli şartı davanın hakkın kötüye kullanılması amacıyla açılmaması olmakla Yargıtay'ın anılı kararı yerindedir.

Sonuç

TTK'nin anonim ortaklıkların genel kurullarını düzenleyen hükümlerinin, genel kurul kararlarının yokluğu hallerine ya da genel kurul kararlarının unsurlarına ilişkin bir açıklama içermemesi, genel kurul kararının unsurlarının neler olduğu sorusunun cevaplandırılmasını gerektirmektedir.

Anonim ortaklık genel kurulları, ortaklık iradesinin (belirli konularla sınırlı olarak) açıklandığı, bağımsız bir karar organı olup genel kurul kararları, ortaklığın hukuki sonuç doğurma yeteneğine sahip irade açıklamalarıdır. Ortaklığın iradesi, paydaşlarca değil, bizatihi şirketin bir iç organı sıfatını taşıyan ortaklık genel kurulu tarafından açıklanır. Esasen anonim ortaklık genel kurul kararları, hukuk düzeni tarafından sonuç bağlanan ortaklık kararlarının açıklanması nedeniyle, birer hukuki işlem niteliği taşımaktadır. Hukuk düzeni tarafından sonuç bağlanabilir bir irade açıklamasının varlığından söz edilebilmesi için, açıklamayı yapan hukuk süjesi tarafından,

⁸² ALKAN: s.50-52

⁸³ PULAŞLI (2013): s.893

⁸⁴ Nuri ERDEM, Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Butlanı Yaptırımının Daralan Sınırları, İstanbul: Aristo Yayınevi, 1. Baskı, 2022, s.41

⁸⁵ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T. 21.03.2016, E. 2015/15625, K. 2016/3083. (Kaynak: "Yargıtay Kararları", 32.1 (2016): s. 304)

⁸⁶ Ebru TÜZEMEN ATİK, "Sermaye Şirketlerinde Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun veya Butlanının İleri Sürülmesinde Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı." Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 28. 1 (2022): 1334-1359.

⁸⁷ ATİK: s.315

beyanına bağlanan sonucun bilinmesi, iradenin açıklanmak istenmesi ve iradenin açıklanması aşamalarının tamamlanması gerekir.

Ortaklık iradesinin ortaya konulabilmesi için de öncelikle işbu iradenin vücut bulması gerekir. Ortaklık iradesi, ortaklık genel kurulunda vücut bulur. Ortaklık genel kurul toplantısının, toplantıya katılımı zorunlu bulunan pay sahibi veya temsilcisi, yönetim kurulu üyesi ve başkanlık temsilcisi şeklinde sayabileceğimiz genel kurul üyelerinden habersiz şekilde icra edilmesi ve de ortakların kendiliğinden bir araya gelememeleri halinde, ortada hukuken sonuç bağlanabilir bir genel kurul kararı yoktur. Zira işbu halde ortaklığın, hukuken sonuç doğuran bir irade açıklamasında bulunduğunu bilmesi, koşulu oluşmamıştır. Aynı şekilde, genel kurulda alınan bir kararın, toplantı ve karar nisabına uygun bulunmaması hallerinde, ortaklığın ortaya çıkacak sonucu istemesi unsuru da gerçekleşmemiş sayılacağından, alınan kararlar yok hükmünde sayılmalıdır.

TTK m. 407. Maddesinde sayılan kimseler dışında kalanlarca oluşturulan bir topluluk arasında alınan karar, kurucu irade unsurunun eksikliği yani kanunun emrettiği kurucu şekil şartlarından yoksun bir şekilde alınması nedeni ile hukuken yok hükmündedir. Ancak Yasada, genel kurula katılması gereken yönetim kurulu üye sayısı açıkça belirtilmişken, en az pay sahibi sayısına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş oluşu nedeniyle katılanların sadece:

- Pay sahibi sıfatı bulunmayan;
- TTK 494. Maddesi'nde öngörülen pay devrine şirket tarafından onay verilmesi koşulunu sağlayamayan;
- 427/2. Maddesinde yer alan hamiline yazılı pay senedi zilyedinin (hamiline yazılı pay senedini, rehin, hapis hakkı, saklama sözleşmesi veya kullanım ödöncü sözleşmesi ve benzeri sözleşmeler sebebiyle elde bulunduran kimse) sıfatıyla özel yazılı belgeyi sunamayan;
- 429/3. Maddesinde yer alan tevdi eden temsilcisi sıfatıyla özel yazılı belgeyi sunamayan;
- Pay sahibi ile arasındaki kanuni veya iradi temsil ilişkisi yokluk veya mutlak butlan sebebi ile malul bulunan;

Kimseler dışında, bir pay sahibi ya da temsilcinin katılmaması halinde, bir anonim ortaklık genel kurul toplantısının varlığından söz edilmesi mümkün değildir.

Yasa gerekçesinde, yönetim kurulu üyelerinin toplantıya katılmamalarının, toplantının yapılmamış sayılması sonucunu doğurmayacağı hususu, açıkça vurgulanmıştır. Ancak, yasa hükümleri ikincil mevzuat hükümleri ile okunduğunda, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının temsilcisinin katılımının zorunlu olduğu halde katılımı sağlanmaksızın icra olunan toplantıların, ortaklık genel kurul toplantısı olarak kabul edilemeyeceği sonucuna varılmaktadır. İşbu halde, pay sahiplerinin genel kurul sıfatıyla bir toplantıya katıldıklarını bilmeleri veya bilmeleri gerekmesi koşulunun oluşmadığını, bildikleri veya bilmeleri gerektiği kanaatine varılmasını gerektirmeyen usulsüzlük hallerinin, toplantının yok hükmünde sayılmasını gerektirmeyeceği sonuca varılmaktadır.

Ortaklık iradesinin, hukuk sistemi tarafından bağlanan sonucu bilmesi ve istemesi için, yasa tarafından aranan, davet ve nisap unsurları tamam olduktan sonra açıklanmış olması gerekir. Hukuk düzeni tarafından, kendisine sonuç bağlanan bir ortaklık iradesinin açıklanmasına, ortaklık genel kurul kararı adı verilir. Ortaklık genel kurulu kararı, ortaklık iradesinin muhatabı olan yönetim kurulu tarafından, tescil ve ilanı suretiyle gerekli işlemlerin yapılması yükümlülüğü doğuran, bir irade açıklamasıdır. İşbu halde, bir genel kurul kararının varlığından söz edebilmek için alınan kararın, yönetim kuruluna yapma veya yapmama şeklinde bir işlem ve eylemde bulunmak görev ve yetkisi yükleyebilme yeteneğini haiz bulunması gerekir. Bu bağlamda, genel kurul toplantı tutanağına kaydedilmiş dahi olsa dilek ve temenniler, toplantı başkanı tarafından gerçekleştirilen usul işlemleri yahut üçüncü kişilerin haklarına müdahale niteliği taşıyan, sözgelimi bir sözleşme akdedilmesi veya sözleşmenin iptaline ilişkin kararlar, yönetim kuruluna yapma veya yapmama gibi bir görev yüklemeyeceğinden, genel kurul kararı unsurlarını taşıyan bir işlemin de bulunmadığı sonucuna varılacaktır.

Genel kurul olarak nitelendirilmesi mümkün olmayan bir toplantıda alınan kararlar için, iptal davası açılmasına da gerek bulunmamaktadır. Bu tür kararlar için kural olarak zamanaşımı veya hak düşürücü süreye tâbi olmayan ve herkes tarafından ileri sürülebilen, kararının yok hükmünde olduğunun tespiti davası açılır. Ancak elbette, yokluğun tespiti davasının zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerden etkilenmemesi kuralı, hâkimin önüne gelen davayı ele alabilmesinin öncelikli şartı durumundaki, davanın hakkın kötüye kullanılması amacıyla açılmaması ilkesinin ihlal edilebileceği şeklinde yorumlanamaz.

KAYNAKÇA

AKİPEK, Şebnem: Tamamlayıcı Olgunun Hukukî İşleme Etkisi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 44.1(1995): 269-291.

AL KILIÇ, Şengül ve Nurdan ORBAY ORTAÇ: Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Murahhasların Genel Kurula Katılması, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, 4.2(2018): 211-238.

ALKAN, Rıdvan: TTK Bağlamında Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının İptali, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2021.

ALTAŞ, Soner: Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlük Halleri, Mali Hukuk Dergisi, 14.161(2018): 1529-1544.

ALTAŞ, Soner: Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi: Açıklamalı, Uygulamalı, Örnekli, 11. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025.

ANTALYA, Osman Gökhan ve Murat TOPUZ: Marmara Hukuk Yorumu Medeni Hukuk Cilt: I (Giriş – Temel Kavramlar – Başlangıç Hükümleri), 5. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

ATİK, Ebru Tüzemen: Sermaye Şirketlerinde Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun veya Butlanının İleri Sürülmesinde Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 28.1(2022): 1334-1359.

AYBAY, Aydın: Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları, 1974.

BARLAS, Nami: Hukukî İşlem, TÜBİTAK Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Ed. Mehmet Ali Yekta, Ankara: TÜBİTAK Bilim Yayınları, 2021. (https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/hukuki_islem, Erişim tarihi: 28/09/2025)

BAŞ, Seda: Bir Hukuki İşlemden Birden Çok Geçersizlik Nedeninin Bulunması ve Sonuçları, Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 10.2(2022): 585-602.

BEDÜK, Mehmet Nusret: İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Feshi ve Feshin Hukuki Sonuçları, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 27.3(2019): 679-726.

CAMCI, Sinem ve Muzaffer ŞEKER: Sözleşmeye Katılma Anlaşmasında Şekil ve Şekle Aykırılığın Yaptırımı, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20.41(2021): 783-806.

CANBOLAT, Ferhat: Hukuki İşlemlerde “Amaç”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20.1(2012): 61-77.

CÜCELOĞLU, Doğan: Bildirişim Sistemi, Malümat Teorisi ve Markov Modeli, Psikoloji Çalışmaları, 7(1969): 65-81.

ÇAĞLAYAN, Yılmaz: Açıklamalı - İctihatlı Türk Borçlar Kanunu Şerhi, 1. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

ÇAĞLAYAN, Yılmaz: Açıklamalı – İctihatlı Türk Medeni Kanunu Şerhi, 1. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

ÇELİK, Aytekin: Ticaret Hukuku, 13. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.

DEMİRKAPI, Ertan: Denetçinin Seçimine İlişkin Genel Kurul Kararlarının Geçersizliği, İstanbul: Aristo Yayınevi, 2022.

EKİCİ, Şerafettin: Hukuki İşlem Teorisi Bağlamında Yapay Zeka Tarafından Gerçekleştirilen İşlemlerde İradenin İsnadı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 10.2(2025): 1283-1319.

ERDEM, Nuri: Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Butlanı Yaptırımının Daralan Sınırları, 1. Bası, İstanbul: Aristo Yayınevi, Mayıs 2022.

ERDOĞAN, İhsan: Hukuka Giriş, 5. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

ESENER, Turhan: Akitlerin Kuruluşu ve Geçerliliği, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1969.

EYUBOĞLU, Ceren: Halka Açık Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Toplantıları, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.

GÖNEN, Doruk: El Yazılı Vasiyetname, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2007.

GÜNAY, Ece Deniz: Anonim Ortaklık Genel Kurulunun Gündem Kapsamında Toplantıya Çağırılması ile Kurula Katılım ve Temsil Hakkı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, Mart 2024.

GÜNAY, Yavuz Selim: Anonim Şirketlerin Temsili, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.

GÜNCAN, Gökhan: Türk Şirketler Hukukunda Ultra Vires İlkesinin Dünü ve Bugünü, Pearson Journal, 6.15(2021): 520-540.

GÜZEL, Ali: İş Sözleşmesinin Eylemli Feshi ve Uygulama Sorunları, Çalışma ve Toplum, 5.75(2022): 2485-2507.

HUBER, Emel: Bildirişim Edincinin Dil Edincine Etkisi, Dil Dergisi, 135(2007): 7-20.

KABAKAŞ, Gamze: Kısmi Kesin Hükümsüzlük, 1. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025.

KALABALIK, Halil ve Doğa E. DOĞANCI: Temel Hukuk Bilgisi, 14. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

KAPLAN, İbrahim: 6102 Sayılı YTTK Hükümlerine Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri ve Diğer Üst Yöneticilerin, Şirkete, Ortaklara ve Şirket Alacaklılarına Karşı Hukuki Sorumluluğu, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 65.4(2016): 3493-3510.

KAVAK, Yalçın: Medeni Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, 2. Bası, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2019.

KAYIHAN, Şaban: Hukukun Temel Kavramları, 12. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

KESKİN, Harun: Anonim Şirket Genel Kurulu ile Yönetim Kurulu Arasındaki İlişkinin Tarihsel Süreçte Geçirdiği Değişim ve Organların Yetkilerine Genel Bir Bakış, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 34.3(2018): 241-271.

KIRCA, İsmail: Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 3. Bası, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, 2022.

KIRCA, İsmail: Anonim Şirket Genel Kurul Toplantısı Çağrı Usûlüne Uyulmaması Toplantıya Katılmayan Pay Sahibinin Mülkiyet Hakkını İhlâl Eder Mi? -Farazî Bir Bireysel Başvuru Çerçevesinde İnceleme-, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 37.4(2021): 7-8.

KOCAAĞA, Köksal: Sözleşmenin Kurulabilmesi İçin Tarafların İrade Beyanları Arasındaki Uygunluğun Kapsamında Yer Alması Gereken Noktalar, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 0.79(2008): 73-102.

KOÇOĞLU, Safa: Vasiyet Tasarrufunun Hükümsüzlüğü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013.

MACİT, İpek: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Anonim Şirketlerde Genel Kurul, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: İzmir Ekonomi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.

MOROĞLU, Erdoğan: Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.

NOMER, Haluk Nami: Borçlar Hukuku Genel Hükümler El Kitabı, 4. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2023.

NOMER, Haluk Nami: Kişi Birliklerinde Genel Kurul Kararlarının Geçersizliğine İlişkin Temel Esaslar, 1. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2008.

NOMER, Haluk Nami: Medeni Hukuka Giriş Bölüm 1, 6. Bası, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021.

OĞUZMAN, Kemal ve Nami BARLAS: Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kaynaklar, 27. Bası, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, 2021.

ÖZ, M. Turgut: İrade Beyanı, Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Ed. Mehmet Ali Yekta, Ankara: TÜBİTAK Bilim Yayınları, 2021.

ÖZPİLAVCI, Ferruh: Tasavvur, Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Ed. Mehmet Ali Yekta, Ankara: TÜBİTAK Bilim Yayınları, 2021.

ÖZSUNGUR, Fahri: Ticaret Şirketlerinde Genel Kurul Yapılmamasının Hukuki ve Cezai Yapıtlımları, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 18.2(2014): 119-138.

ÖZTÜRK, Alperen: Anonim Şirketlerde Geçersiz Yönetim Kurulu Kararına Dayanılarak Toplanan Genel Kurulun Durumu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 29.1(2023): 876-896.

PALTA, Nihan: Türk Ve İsviçre Anonim Şirketler Hukukunda Organ Kavramı, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 12.1(2022): 357-391.

PULAŞLI, Hasan: Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 17.2(2013): 885-898.

PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 7. Bası, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.

SOYKAN, İsmail Cem: Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012.

SULU, Muhammed: Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.

SÜMER, Ayşe: Ticaret Hukuku Ders Kitabı, 4. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2023.

SÜMER, Haluk Hadi: Hukuka Giriş Kavramlar & Kurumlar, 7. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

ŞEN, Cafer: Dilbilim Okulları, Türk Dili, CIX. 767-768(2015): 94-114.

ŞENER, Oruç Hami: Ortaklıklar Hukuku, 4. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.

TEKİNALP, Ünal, Reha POROY ve Ersin ÇAMOĞLU: Ortaklıklar Hukuku- 1, 15. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2021.

UZUN, Ertuğrul: Hukukun Göstergibilimsel Analizi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Eskişehir, 2006.

YILMAZ, Yunus: Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Geçersizliği, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.